Polityka Ochrony Dzieci

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej

Grudzień 2016

Spis treści

Część 1. Wprowadzenie ... 3
Wyjaśnienie podstawowych pojęć ... 4
Część 2. Zasady udzielania pomocy oraz innych aktywności z udziałem dzieci ... 5
Obecność dziecka w siedzibie SIP ... 5
Kontakt bezpośredni z dzieckiem ... 6
Zasady kontaktu pośredniego z dzieckiem ... 6
Zasady bezpiecznej relacji pracownik-dziecko ... 6
Ochrona wizerunku i danych osobowych dziecka i jego opiekunów ... 7
Przetwarzanie danych osobowych ... 7
Współpraca z mediami ... 7
Utrwalanie i publikowanie wizerunku klienta ... 8
Część 3. Zapobieganie krzywdzeniu dziecka ... 9
Część 4. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ... 10
Część 5. Wdrożenie polityki ... 11

Część 1. Wprowadzenie

Krzywdzeniem jest każde działanie lub zaniechanie działania osoby, instytucji lub społeczeństwa jako całości, jak również każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

- **Przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. Zaliczamy do niej m.in.: tzw. klaps, uderzenie lub popychanie.
- **Przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a inną osobą, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: zaniedbywanie emocjonalne, wrogość, oczernianie, odrzucanie, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka.
- **Wykorzystywanie seksualne** dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej i ważnej prawnie zgody lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy osoba włączająca dziecko w aktywność seksualną pozostaje z dzieckiem w relacji opieki, zależności, władzy ze względu na wiek bądź stopień rozwoju dziecka.
- **Zaniedbywanie** dziecka to niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Wyjaśnienie podstawowych pojęć

Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia, chyba że zgodnie z prawem wcześniej osiągnie pełnoletniość.

Interwencją jest zawiadomienie Policji lub prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wobec dziecka lub zawiadomienie właściwego sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich lub organów pomocy społecznej o zagrożeniu dobra dziecka.

Klientem SIP jest każda osoba korzystająca z usług świadczonych przez organizację w ramach działalności statutowej, w szczególności: klienci pomocy bezpośredniej i pośredniej. Klientem jest zarówno dorosły, jak i dziecko.

Kontaktem bezpośrednim z dzieckiem są działania prowadzone w ramach działalności statutowej, kierowane bezpośrednio do dziecka. Kontaktem bezpośrednim jest: pomoc bezpośrednia dziecku, edukacja i zabawa z dzieckiem.

Kontaktem pośrednim z dzieckiem jest kontakt za pomocą środków komunikacji elektronicznej, telefoniczny lub listowy.

Kuratorem dla małoletniego cudzoziemca bez opieki jest kurator ustanowiony dla małoletniego bez opieki na potrzeby postępowania w sprawie o udzielenie cudzoziemcowi ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w sprawie legalizacji pobytu małoletniego cudzoziemca bez opieki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Małoletni bez opieki jest małoletni cudzoziemiec, który przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium bez opieki osób dorosłych, odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej

Opiekunem dziecka jest rodzic/rodzice posiadający pełnię praw rodzicielskich lub opiekun prawny mający prawo do reprezentacji dziecka, a także opiekun faktyczny dziecka

Pracownikiem SIP jest osoba zatrudniona w SIP na podstawie umowy o pracę lub umowę cywilno-prawną.

Współpracownikiem SIP jest osoba wykonująca nieodpłatnie pracę na rzecz organizacji w ramach umowy o wolontariat lub innej umowy o współpracy. Wszystkie zapisy niniejszej Polityki, gdzie mowa jest o pracowniku SIP, należy także zastosować do współpracownika SIP.

Zgoda opiekuna to zgoda osoby uprawnionej do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego (rodzic, opiekun prawny) lub innej osoby uprawnionej do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu. Wystarczająca jest zgoda jednego rodzica. W przypadku braku porozumienia między rodzicami lub opiekunami dziecka, sprawę rozstrzyga sąd.

Część 2. Zasady udzielania pomocy oraz innych aktywności z udziałem dzieci

SIP świadczy pomoc prawną i integracyjną osobom dorosłym i dzieciom. Pomoc ta ma formę bezpośredniej pomocy indywidualnej, jak i pomocy pośredniej (telefonicznej, online). Do działań SIP należy także działalność integracyjna dla dzieci i osób starszych poprzez edukację i zabawę osób różnego pochodzenia i w różnym wieku. Pomoc ta jest nieodpłatna dla klientów indywidualnych.

Z pomocy SIP można skorzystać bez względu na płeć, narodowość, pochodzenie etniczne, status materialny, orientację seksualną, wiek, wyznanie, poziom sprawności.

Pomoc bezpośrednia świadczona jest w siedzibie SIP oraz w innych miejscach, np. ośrodkach dla uchodźców.

Zasady kontaktu pracowników z dzieckiem opierają się na poszanowaniu godności dziecka, jego podmiotowości i praw, w tym prawa do ochrony prywatności dziecka.

Pracownicy SIP mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z klientem uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu. Wyjątek od tej zasady stanowią sytuacje, gdy:

- poważnie jest zagrożone zdrowie, życie klienta lub innych osób;
- tak stanowią przepisy obowiązującego prawa;
- działania podejmowane w celu ochrony dziecka wymagają współpracy interdyscyplinarnej – ujawnienie informacji odbywa się z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych oraz o ochronie dóbr osobistych.
- wynika to z umów zawartych z organizacją/organem finansującym działania SIP.

Każdorazowo, o ile to możliwe i nie zagraża dobru dziecka, pracownicy informują o ujawnieniu informacji klienta, którego informacje dotyczą.

Zasady kontaktu bezpośredniego z dzieckiem

Obecność dziecka w siedzibie SIP

Dziecko jest przyprowadzane i odprowadzane przez opiekuna. W czasie oczekiwania na poradę i w trakcie jej udzielania opiekunowi, odpowiedzialny za bezpieczeństwo dziecka jest opiekun.

Dziecko może być również przyprowadzone do SIP za zgodą opiekuna. Wówczas za jego bezpieczeństwo odpowiedzialna jest osoba, która go przyprowadziła, w szczególności pracownik SIP, który otrzymał zgodę opiekuna na przyprowadzenie dziecka.

Kontakt bezpośredni z dzieckiem

Kontakt bezpośredni z dzieckiem odbywa się wyłącznie po wyrażeniu zgody przez jego opiekuna. W szczególnych przypadkach dziecko po ukończeniu 13. roku życia może samo wyrazić zgodę na kontakt.

Pracownik udzielający pomocy bezpośredniej informuje dziecko, w sposób dostosowany do jego możliwości rozwojowych, co się będzie działo podczas jej udzielania.

Opiekunowie dziecka mają prawo do informacji o zakresie udzielanej dziecku pomocy, o ile udzielenie tej informacji nie spowoduje zagrożenia dla dobra dziecka.

Edukacja i zabawa z dzieckiem realizowana jest przez pracownika SIP. Pracownik informuje opiekuna dziecka, kto się będzie dzieckiem zajmował oraz gdzie dziecko będzie przebywało podczas zabawy/edukacji. Osoba opiekująca się dzieckiem dba o bezpieczeństwo dziecka.

Opiekun dziecka w porozumieniu z prowadzącym zabawę/edukację może uczestniczyć w zabawie lub zajęciach edukacyjnych. Po zabawie/edukacji opiekun może otrzymać informacje zwrotne dotyczące obserwacji dziecka podczas zabawy i jego udziału w poszczególnych czynnościach.

Przy organizacji imprezy grupowej uwzględnia się bezpieczeństwo dzieci przebywających na niej, w szczególności w kontakcie z wykorzystywanym podczas imprezy sprzętem, oraz zapewnia się dostęp do szybkiej pomocy medycznej w nagłych przypadkach.

Zasady kontaktu pośredniego z dzieckiem

W kontakcie pośrednim udziela się konsultacji, informacji lub wsparcia dzieciom oraz osobom dorosłym.

Kontakt pośredni pracownika z dzieckiem odbywa się wyłącznie za pośrednictwem służbowych kanałów komunikacyjnych, tj. służbowej poczty elektronicznej, służbowego numeru telefonu, chyba że Zarząd wyrazi zgodę na inną formę kontaktu pracownika z dzieckiem.

W kontakcie pośrednim konsultacja lub informacja udzielana jest niezwłocznie. W razie potrzeby konsultacji lub informacji można udzielić po zapoznaniu się z dokumentacją dostarczoną przez klienta lub inną instytucję czy przebiegiem sprawy, konsultacji z innymi pracownikami, czy przeprowadzeniu innych niezbędnych czynności.

Zasady bezpiecznej relacji pracownik-dziecko

Niedopuszczalne są następujące zachowania pracowników wobec dzieci:

- wszelkie zachowania, które zawstydzają, upokarzają, poniżają dzieci lub mają znamiona innych form przemocy;
- niestosowny kontakt fizyczny z dzieckiem, naruszający godność dziecka;
- podawanie dziecku alkoholu, leków, wszelkich środków psychoaktywnych;
- akceptowanie bądź uczestniczenie w nielegalnych czynnościach, w które angażowane jest dziecko;
- nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym z dziećmi, w tym zachowywanie się w sposób seksualnie prowokacyjny;
- goszczenie dziecka we własnym domu;
- utrzymywanie kontaktów prywatnych z dzieckiem poza czasem pracy i świadczonym zakresem pomocy;
- towarzyszenie dziecku w podróży bez zgody opiekuna dziecka.

Ochrona wizerunku i danych osobowych dziecka i jego opiekunów

Przetwarzanie danych osobowych

Pomoc udzielana dziecku i jego rodzinie jest dokumentowana. SIP przestrzega przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, w tym danych wrażliwych, m.in. poprzez:

- odbieranie pisemnej zgody klientów na przetwarzanie danych osobowych;
- szkolenia pracowników;
- zabezpieczenie dokumentacji zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej;
- określenie jasnych zasad ujawniania zawartych w dokumentacji informacji instytucjom trzecim.

Współpraca z mediami

SIP nie udostępnia informacji o klientach przedstawicielom mediów bez każdorazowej i indywidualnej zgody klienta. Pracownicy nie kontaktują obecnych ani byłych klientów z przedstawicielami mediów bez ich zgody.

Pracownik udzielający pomocy bezpośredniej klientowi wypowiada się w jego sprawie w mediach jedynie po wyrażeniu pisemnej zgody przez klienta lub jego opiekuna, o ile w wyniku wypowiedzi można dokonać identyfikacji klienta.

Utrwalanie i publikowanie wizerunku klienta

Jeżeli na zdjęciu/filmie widoczna jest postać klienta w sposób, umożliwiający jego identyfikację, należy odebrać zgodę od klienta na utrwalanie lub opublikowanie jego wizerunku. Jeżeli klientem jest dziecko – należy odebrać zgodę od jego opiekuna oraz zapytać dziecko o zgodę.

Zgoda powinna obejmować szczegółowe określenie, gdzie wizerunek klienta będzie opublikowany, jak długo będzie dostępny oraz jak będzie archiwizowany. Zgoda klienta lub opiekuna dziecka będącego klientem na utrwalanie lub opublikowanie wizerunku powinna być nagrana lub wyrażona na piśmie.

W pozostałych przypadkach, w szczególności jeżeli wizerunek stanowi szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda klienta na utrwalanie lub opublikowanie wizerunku nie jest wymagana.

Każdorazowo, publikując wizerunek klienta, należy dołożyć starań, by nie był to wizerunek upokarzający czy stawiający klienta w negatywnym świetle albo w jakikolwiek sposób mogący go narazić na niebezpieczeństwo.

Część 3. Zapobieganie krzywdzeniu dziecka

W celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci SIP prowadzi działania edukacyjne dla pracowników, podnoszące ich wiedzę i kompetencje.

SIP dokłada wszelkich starań, by zatrudniać pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje i kompetencje, którzy podzielają wartości wynikające z celów statutowych Stowarzyszenia.

Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności (np. wolontariatu) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi SIP jest zobowiązany uzyskać informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Pracownik przed przystąpieniem do pracy obowiązany jest zapoznać się z:

- niniejszą polityką,
- zasadami ochrony danych osobowych,
- regulaminem pracy,
- innymi obowiązującymi w organizacji zasadami i procedurami.

Zapoznanie się z wymienionymi powyżej dokumentami potwierdza podpis pracownika pod oświadczeniem umieszczonym w stosownym dokumencie.

Część 4. Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

Wszyscy pracownicy działają na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem. W swojej pracy kierujemy się przepisami prawa. Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia dziecka traktowana jest poważnie i wyjaśniana, bez względu na to czy pochodzi od dziecka/rodzica/innej osoby oraz czy dotyczy podejrzenia krzywdzenia ze strony innego dziecka, opiekuna dziecka, osoby trzeciej czy też pracownika SIP.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub zagrożenia dobra dziecka pracownicy niezwłocznie podejmują interwencję. Decyzję o podjęciu interwencji podejmuje zespół w składzie: pracownik posiadający informacje, prawnik oraz członek Zarządu. Decyzję o podjęciu interwencji zatwierdza Zarząd.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka pracownik, który pozyskał taką informację, niezwłocznie podejmuje interwencję poprzez natychmiastowe powiadomienie telefoniczne oraz przesłanie faksem zawiadomienia o bezpośrednim zagrożeniu bądź naruszeniu życia i zdrowia dziecka do odpowiedniej jednostki Policji.

W przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika SIP, oprócz działań zewnętrznych (interwencji), Zarząd podejmuje działania pracownicze i dyscyplinarne wobec sprawcy.

Wszystkie czynności związane z interwencją są dokumentowane.

Jeżeli pomimo udzielonej pomocy klient dozna poważnego uszczerbku na zdrowiu lub poniesie śmierć, Zarząd przeprowadzi analizę udzielonej pomocy w celu wyciągnięcia wniosków na przyszłość.

Część 5. Wdrożenie polityki

Polityka Ochrony Dzieci wchodzi w życie w chwili opublikowania jej pełnej wersji przez Zarząd w sposób dostępny dla wszystkich pracowników.

Zarząd odpowiada za koordynację wdrożenia i przestrzegania zapisów Polityki Ochrony Dzieci.

Na podstawie wyników okresowych konsultacji z pracownikami, raz na trzy lata lub w razie zmiany przepisów prawnych dotyczących obszaru opisanego w Polityce, Zarząd zainicjuje ewentualną zmianę zapisów. Każdorazowo wprowadzenie zmian w Polityce wymaga ich ogłoszenia wszystkim pracownikom.

W razie wątpliwości co do interpretacji lub stosowania przepisów niniejszej Polityki pracownik może zgłosić potrzebę ich rozstrzygnięcia do Zarządu. Zarząd dokonuje rozstrzygnięcia wątpliwości, wiążącego w danej sprawie i informuje wszystkich pracowników o jego treści.